

højtærede Finansminister denne Oplysning. Den Industri, der er Tale om, er den ikke ubekendte Kønørgsfabrikovre i Hasle paa Bornholm. Vi kunne vist alle huske den overordentlig smukke og indtrængende Tale, som det daværende Medlem fra Horsens, Fraenkel, holdt her om den. Jeg hørte paa den som Tilhører, og jeg ved, hvilket Indtryk den Tale gjorde baade paa Tinget og Tilhørerne. Dr. Fraenkel skildrede denne lille Fabrik, der fødte en lille beskedne Mand, hvis Indtægt var 2,000 Kr., og som med sin Kone og Børn sad og lavede Poser til den Kønørg, han havde lavet, og derved havde en tarvelig Eksistens, og saa vilde man til at ødelægge ham. Det er netop denne Mand, som der her er Tale om. Den Industri, der blev en berømt Industri gennem Dr. Fraenkels veltalende Forsvar her i Tinget, vil blive endnu mere berømt derved, at det er den og den alene, som Landets Finansminister stærkt benytter for at vise, at den danske Industri gennem Toldloven har lært at gaa til tekniske Fremskridt i Stedet for at ligge paa sin Sovepude. Det viser denne lille Mand, der har anskaffet for 8,000 Kr. Maskiner, som han skal afbetale i 5 Aar, Vorherre maa vide, hvordan han skal komme ud af det, men det bliver jo hans Sag. Det er den Velsignelse, Toldloven har bragt. Før beskæftigede han 8 Arbejdere, nu er det kun 6, uden at jeg dog er klar paa, om det er Maskinerne, der have bevirket denne Indskrænkning. Det er de fortræffelige Virkninger af den frihandlerske Toldreform. Dertil er knyttet en nationaløkonomisk Virkning af sikkert stor Betydning: efter Industrieretningen — jeg har ikke faaet det konstateret paa selve Fabrikken — er Kønørg blevet $\frac{1}{4}$ Øre billigere. Al Sværte laves jo af Kønørg, og det er derfor selvfølgelig overordentlig meget, at vi nu kunne sværte hinanden saa meget som $\frac{1}{4}$ Øre billigere Pundet. Men dette rækker langt videre. Kønørgen anvendes ogsaa til Ligkister. Jeg tror nu ikke, at der gaar et helt Pund til en Ligkiste, men det, at vi kunne komme $\frac{1}{4}$ Øre eller en Brøkdelt $\frac{1}{4}$ Øre billigere i Jorden, er sikkert en Vinding, som ikke er for dyrt betalt ved, at vi have rettet dette Slag mod den meget omtalte Kønørgsfabrik i Hasle. Maaske kunde jeg, da jeg er nede

paa Tal af den Størrelse som her, gøre opmærksom paa, at Idealet er ikke naaet endnu. Den Told, der før betaltes med en Skilling, er over 2 Øre; jeg vil helst, da det drejer sig om saa store Beløb, være meget nøjagtig og sige, at 1 Skilling er 2,0833 Øre. Naar Tolden nu er nedsat til $1\frac{1}{2}$ Øre, andrager Nedsættelsen 0,5833 Øre. Og da Kønørgen kun er bleven $\frac{1}{4}$ Øre billigere, saa sidder den Mandovre i Hasle og stikker 0,3333 Øre i Lommen pr. Pund Kønørg. Jeg ved ikke, om det ikke skulde være Motiv at gaa til en ny Toldreform for at komme ud over den Skandale, at der sidder en Mand i Hasle og putter noget i Lommen. Maaske kunne vi ved den næste Toldlov opnaa, at han anskaffer en Maskine endnu, og at vi fik Kønørgen $\frac{1}{3}$ Øre billigere. Naa, jeg skal ikke opholde mig længere ved Kønørgen. Den har jo med Sværte at gøre, og der er en kendt, uartig Talemaade om, hvad Folk kunne komme til, naar de have med Sværte at gøre. Jeg tør ikke bruge den her; men jeg er bange for, at den maaske kunde anvendes med nogen Berettigelse om de Folk, der have benyttet Industrieretningen paa den Maade og baseret det hele paa denne Kønørgsmandovre i Hasle.

Den højtærede Minister beskæftigede sig derefter med Toldstrømningerne i Udlandet. Jeg vil ikke gerne blive vidtløftig, men dog maa jeg imødegaa det med nogle Ord. Den højtærede Minister havde det bestemte Indtryk, at Frihandelsstrømmen var i stærk Fremgang Verden over, og han sluttede det bl. a. af, at de tyske Arbejdere og Smaaborgere protesterede mod Kød-tolden. Jeg tror nu, at den højtærede Minister ikke skal tage sig denne Bevægelse ret nær. Efter de mere ædruelige Oplysninger, der foreligge om Tyskland, har den vistnok nærmest en socialdemokratisk Politik bag sig, hvorimod det egentlig ikke saa meget er virkelige Vanskeligheder paa Toldomraadet, det drejer sig om. I det hele taget er det ikke i nogen Henseende rigtigt, at der Verden over er en Strøm-kæntring i frihandelsvenlig Retning. Jeg skal nævne et Par Eksempler paa, hvorledes det forholder sig. Ministeren kan have Ret i, at i England er der indtil nu ikke sket noget afgørende. Men det, der skete ved sidste Valg, var dog, at Tilhængerne af